

Tasemeharidus ja täienduskoolitus

/.../

Vaatamata sellele, et õppijate küsitluse põhjal on **õpitud saadud** teadmiste ja oskuste rakendamine valdkonnas nende **olulisemaks** ootuseks, kohtasime tööandjatega **läbi viidud tehtud** intervjuudes sageli seisukohta, et õppijad, kellega nad praktikate raames või erialade lõpetanud, kellega värbamisenad vastavalt kas praktikate raames või värbamisel kohtuvad, ei ole motiveeritud MTT valdkonnas tegelikult tööle asuma. Tööandjad on eriti kriitilised koka eriala omandajate suhtes, mida mõnevõrra seletab just kokkade suur puudujääk, mida samutimillele tööandjad samuti intervjuudes väljendasid osutasid.

„Oles kolm aastat ettevõtte juht olnud, 90% neist [koka eriala praktikantidest sooritatatest] ei saa aru, miks nad on siia mulle kööki kuuks ajaks sattunud. Nad on valinud lihtsalt midagi, mida teha. Puudu jääb huvist selle eriala vastu.“

Kutsekoollide esindajad selgitasid, et kutsekeskhariduse ehk neljanda taseme kutseõppe omandajate seas on **probleemiks** väljalangevus ning see, et lõpetajad ei suundu sageli valdkonda tööle. Neil probleemkohtadel põhjuseid on mitmeid põhjuseid. Esimesena. Esimeseks neist nimetati, et põhikooli järel õppima asutajatel on esmajoones soov omandada keskharidus, kuid mitte erialane ettevalmistus.

„Meil oli üks grupp, kus väljalangevus oli väga suur. **KMa kisisin ka õppima asumise eesmärgi kohta, mis o ja pärast praktikat tundsin huvi, n see eesmärk ja pärast praktikalt tulekut, kas see on nüüd see töö, mida õpilane tahaksid teha, siis v** Väga paljud vastasid, et tulid õppima ikkagi keskhariduse pärast. Ilmselgelt ta ei lähe ta ei lähe sellesse valdkonda tööle.“

Teisena Teiseks selgitasid kutsehariduse pakkujate esindajad, et sageli valitakse põhikooli järel eriala, mida on võimalik kodu lähedal õppida, ja valik pole seotud selge sooviga erialal tööle asuda. Kolmandana Kolmandaks tundsid kutsekoollide esindajad muret selle pärast, et kutsehariduse väärtuslikkust üldhariduskoolides ei selgitata, mis väljendub muu hulgas selles, et koolid hindavad oma edukust selle kaudu, kui palju põhikoolilõpetajatest asus õppima gümnaasiumisse astunud põhikoolilõpetajate arvu kaudu.

Nii kutsehariduse pakkujad kui ka tööandjate esindajad nägid intervjuudes süsteemi taseme lahendusena võimalustpidasid võimalikuks lahenduseks siduda lahti kesk- ja kutsehariduskeskharidus kutseharidusest, et välistada olukord, kus õppija õpib erialal, mis talle huvi ei paku, sest soovib omandada keskharidust. Sellesuunalist arengut on koolide esindajad ka märganud ka seoses ideega välja töötada keskhariduse standard. Juba õppima asunud noorte teadliku valiku toetamiseks peeti oluliseks ulatuslikumat tuge karjääriplaneerimisel, mis ei oleks võimalik lisateenus, vaid õppekava läbiv programm ning. Samuti hinnati kõrgelt hästi läbimõeldud ja vajalikke osapooli kaasavat praktikakorraldust. Viimast avame täpsemalt lk 55-56.

Kutsehariduse 5. taseme (eeldab keskharidust) õppijad on intervjuudes osalenud koolide esindajate sõnul võrreldes põhikoolijärgsete õppijatega oma erialavalikust teadlikumad. **Nende Intervjueritavate** hinnangul on osa sel tasemel õppijaid huvitatud oskuste omandamisest, kuid mitte tingimata õppekava lõpetamisest või valdkonnas tööle asumisest. See on **koolidele probleem, koolide jaoks**, kuna tuleb selgitada lõpetajate **väikestmadalat** osakaalu. Sellises kontekstis nimetativiidati intervjuudes sageli just **toitlustuse valdkonna** erialasid erialadele.

„Toitlustuskorralduse puhul on huvi tegelikult kogu aeg olnud päris suur, aga nad ei kipu lõpuni välja minema. Nad tulevad seda oskust saama, aga neid ei huvita see lõputunnistus. See on meie jaoks kõige suurem probleem.“

Sama suundumus on problemaatiline ka intervjueritud tööandjate hinnangul, kes eeldavad, et riigi toel välja õpetatud inimesed **asuvad ksid** MTT valdkonnas tööle, aga õppijad kasutavad tasuta õppimisvõimalusi sageli **valid** enesearengu eesmärgil. Seda levinud seisukohta illustreerib hästi ühe intervjueritud tööandja kogemus, kes õpib ka ise:

„Minu grupis on veel seitse inimest ja enamik neist on tulnud õppima selleks, et oskaks kodus süüa teha.“

Commented [MS1]: Kui mõeldud on ülivõrret, siis õige on 'olulisim':
<https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/oluline/1>
(paremal pool on rubriik 'sõna seosed').

Commented [MS2]: 'Läbi viima' lisab tekstile ebavajalikku kantseliitlikkust:
<https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=läbi+viima&F=M>
(märgendid 'PABERL').

Sõnaveebi järgi mittekasutamise soovitus pole:
<https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/läbi%20viima/1>
(vt ka paremal rubriiki 'ÕS soovitab').

Commented [MS3]: Sooritamine on ka üks selline mittesoovitatav kanteliit lisav sõna, nt 'sooritasin ostu' = ostsin; sooritasin parempöörde = pöörasin paremale, sooritasin mõrva = mõrvasin.

Kuigi ma ka ise väldiksin ka siin 'sooritamist', arvan, et see on praegu isegi omal kohal.

Muidu jälle võrdluseks ÕS-i kirje
<https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=sooritama&F=M>
ja Sõnaveebi oma
<https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/sooritama/1>.

Commented [MS4]: Saava käände ületarvituse kohta on see tore nupuke: <https://keeleabi.eki.ee/?leht=8&id=227>.

Commented [MS5]: Siin peaks autorilt küsima, kes see 'ta' on. Ilmselt 'paljud õpilased', seega peaks olema siin ka mitmus 'nad'.

Commented [MS6]: See väljend on 'nii x kui ka y'.

Commented [MS7]: Seda lauset originaaltekstis ei näegi.

Commented [MS8]: Teadmiseks: kui tegu on järjestikuste numbritega, siis sobib sidekiips (kui sõna 'ja'), kui arvud pole järjest, on ainuvõimalik mõttekriips (lehekülgedel 12–30; mõttekriips kui sõna 'kuni').

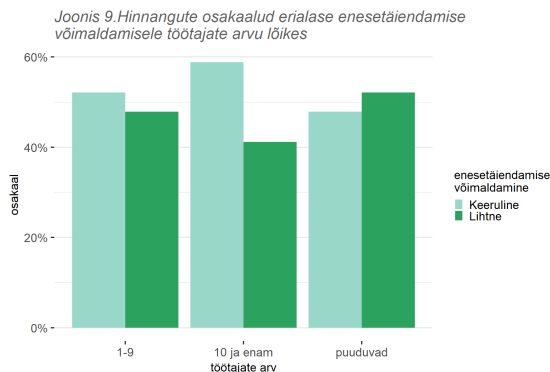
Commented [MS9]: 'Jaoks' on ka tihti ülekasutatud keelend:
<https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=jaoks&F=M> ja
<https://keletoimetajate.liit.ee/laiutav-sona-jaoks/>.

Commented [MS10]: Inglise ja vene keele mõjul kasutatakse eesti keeles tihti sõnapaare suur-väike, madal-kõrge pisut vales tähenduses. Kõrged ja madalad on enamasti tasemed, määrad (haigestumismäär nt). Vt [siit](#) lk 65)

Commented [MS11]: Tihti on 'valdkonna' või '-alane' liigsed, vt nt [siit](#). ('valdkonnast' seal konkreetselt juttu pole, aga laiendan seda teadmist ka sellele sõnale.)

Eelpool kirjeldatud suundumused aitavad selgitada, miks on kutsehariduses õppima asuvate inimeste osakaal püsinud viimasel neljal aastal (vt joonis 7) olnud üsna samas suurusjärgus, kuid tööandjate hinnangul on MTT valdkonna ettevalmistusega töötajast endiselt suur puudus.

MTT valdkonna erialasid õpetavate ülikoolide esindajate intervjuudes toodi väljaselgus, et suur osa õppijast töötab, mistõttu on märgatud kõrghariduses suurenenud huvi sessioonõppe ja paindlikumate õppimisvõimaluste vastu. Paindlikumate kutseõppevõimaluste vajalikkust rõhutasid intervjuudes ka tööandjate esindajad. Tööandjate Olenemata töötajate arvust ettevõttes, jaguneb tööandjate arvamus jaguneb küsitluse andmete põhjal enam-vähem pooleks küsimuses, kas on keeruline võimaldada töötajatele erialast enesetäiendamist (joonis ...), olenemata sellest, kui palju on ettevõttes töötajaid.9). Veidi suurem on erinevus nende ettevõtete puhul, kus on 10 ja enam töötajat. Selliste tööandjate hulgas on pea 60% neid, kes hindavad erialase enesetäiendamise võimaldamist keeruliseks. Tööandjate toetus erialasele enesetäiendamisele on siinkohal äärmiselt oluline, kuna mõjutab ka seda, kas töötaja näeb võimalust ja vajadust end täiendada.

Kõrghariduse õppekavade eestvedajad väljendasid intervjuudes, et tajuvad mõnevõrratunnetavad tööandjate ootusthinnangut, et kõrgharidus on liialt akadeemiline ning peaks andma enam praktilisi oskusi. Teiselt poolt tuleb neil õppekavade akrediteerimise käigus põhjendada, miks on akadeemilises ettevalmistuses palju praktilisi väljundeid. Seega on ootused kõrgkoolidele mõnevõrra vastuolulised. Sellegipoolest töid kõrgkoolide esindajad intervjuudes näiteid, mis võimalusi nad näevad selleks, et õppekavad vastaksid nii tööandjate kui ka õppijate ootustele. Ühe võimaliku lahendusena nähakse kutse- ja kõrghariduse integreeritud õppekavasid, et õppijad ei peaks läbima samu aineid nii kutse- kui ka kõrghariduse tasemel ning. Seejuures saaksid õppijad omandada kutsehariduses eelkõige erialast aineteadmised ja praktikad ning kõrghariduses strateegilise planeerimise, juhtimise, uurimis- ja andmeanalüüsisioskused kõrghariduses. Kuigi formaalselt on see VÕTA süsteemi alusel võimalik, on õppekavade juhtide sõnul ühelt õppeastmelt teise liikumine VÕTA süsteemi alusel pigem jäik. Vaja on leida võimalus, kuidas terviklikult kutsehariduse viienda taseme õpinguid üle kanda või arvestada kõrghariduse omandamisel, et õppeaega lühendada. Lisaks on VÕTA-abin ainepunktide ülekanne kohati tasuline ning teatud õppevormides on piirangud, kui palju ainepunkte on võimalik maksimaalselt varasematest õpingutest üle tuua. Veel enam, riiklikuks rahastamiseks peab igal õppekaval olema konkreetne vastutaja ja määratud tase. Õppekava peab olema kas kutsehariduse või kõrghariduse tasemel. Samuti arvestatakse õppijate lõpetamise efektiivsust õppekava omaniku alusel ja see omakorda mõjutab koolide rahastuse suurust. Seega on integreeritud õppekavade loomine haridusastutuste jaoks olnud keeruline ja vähemotiveeriv.

Seaduse tasemel ei ole ette nähtud integreeritud õppekava. Selleks tuleb teha muudatus kõrgharidusseaduses.

Commented [MS12]: Vt 'eelpoole' kohta siit: <https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=eelpool&F=M>. Et 'eel-' tähendab 'eelnev', ei saa hästi öelda 'eelnevalpool', vaid kas 'eespool kirjeldatud' või 'eelkirjeldatud'. Ka siit punkt nr 8: https://keeleabi.eki.ee/pdf/ks5_197.pdf.

Commented [MS13]: Vt 'välja tooma' kohta: <https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=välja+tooma&F=M>.

Commented [MS14]: Väga hästi :)

Commented [MS15]: Joonisel:

Punkt paistab pealkirja numbril järelt puudu olema.

Veenduks, et 1 ja 9 vahel on side-, mitte mõttekriips.

Eks vist ilus oleks panna 'enesetäiendamise' suure tähega paremal (eriti kui 'keeruline' ja 'lihtne' seda on).

/.../

MTT valdkonna koolide ja ettevõtjate koostöö

Nii koolide esindajate kui ka tööandjate intervjuudes kujunes läbivaks teemaks koostöö valdkonna tasemehariduse ja täienduskoolituse pakkujate ning tööandjate vahel. Koostöö otseste ja väga praktiliste väljunditena nähti praktikakorraldust ja õpetajate stažeerimise võimalusi. Üldisema võimalusena nimetati koostööd õppekavade arendamisel. Järgnevas alapeatükis annamegi ülevaate neist teemadest.

Valdkonna kõrghariduse pakkujad nimetasid intervjuudes mitmeid probleeme, millel on määrav tähtsusõju õppijate praktikakogemusele. Küsitlusele vastanud tööandjast alla poole ehk 39% pakub praktikavõimalusi turismivaldkonna õppuritele. Samas 10 ja enamagaenama töötajaga ettevõtete hulgas oli 79% neid, kes pakub pakuvad õppijatele praktikavõimalusi. Nende hulgast, kellel töötajaid pole, on vaid 13% praktikakohti pakunud. Seega võib küsitluse põhjal järeldada, et praktikante võtavad vastu eelkõige suuremad ettevõtted. Koolide esindajad kinnitasid intervjuudes, et praktikakogemus sõltub mõnevõrra ka ettevõtte suurusest. Nende kogemuse põhjal on praktikad suuremates ettevõtetes olnud arendavamad, kui mikro- ja väikeettevõtetes, kuid arvestada tuleb sellega, et suurem osa MTT valdkonnad ettevõtteid kuulub just viimasesse kategooriasse, mistõttu ei ole sobiva praktikakoha leidmine lihtne ning ja seab kõrgeid ootused neile, kes praktikavõimalust pakuvad. Tööandjad väljendasid intervjuudes muret, et panustavad praktikal väljaõppesse palju, kuid sageli saavad vastu vähe, kuna õppijad ei asu valdkonnas tööle. Väiksemates ettevõtetes võib olla raskuskohaksraskuseks ka sobivate juhendajate puudumine, näiteks määratakse kõrgharidust omandava õppija juhtimispraktika juhendajaks määratakse keskhariidusega teenindusjuht. Koolidel on negatiivseid kogemusi sellega, et endiselt leidub praktikabaase, kus praktikanti suhtutakse kui tasuta tööjõusse ja seda eriti kõrghooajal, kusmil ettevõtte ootavad praktikante enam, kuid samas on siis vähem aega ka juhendamisele panustada juhendamiseks. Sageli ei ole praktikandid oodatud madalhooajal, kuigi siis oleks aega ka juhendamisele enam panustada. Eelneva tõttu pole koolide esindajad imestunud, kui töötavad õppijad eelistavad praktikana arvestada oma töökogemust.

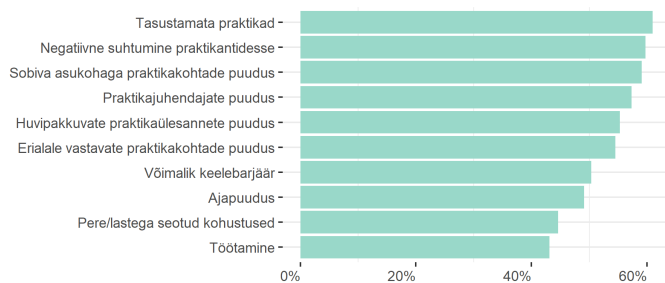
Suurem osa (83%) küsitlusteleküsitlusele vastanud õppijastõppijatest on osalenud või plaanib osaleda praktikal käimasolevate õpingute raames. Joonisel 12 on ülevaade sellest, kui kõrgeks (summeeritud vastused „Pigem takistab“ ja „Kindlasti takistab“) hindavad õppijad nimetatud takistuste mõju praktikal osalemiseksosalemisele. Üldiselt selgub, et mitte üksiki nimetatud takistustest ei paista silma äärmusliku takistusena. Siiski, näevad õppijad kõige olulisema takistusena näevad õppijad tasustamata praktikaid. Seda hindaspidas probleemiks veidi üle 60% vastanutest. Üsna samaväärse kaaluga on siiskisamas ka sobiva asukohaga praktikakohtade puudus ja negatiivne suhtumine praktikantidesse. Võrreldes teistega hinnatakse veidi väiksemateks takistusteks töötamist, pere-/lastega seotud kohustusi ning ajapuudust.

Commented [MS16]: Just :)

Commented [MS17]: 'Ja' ja 'ningi' kohta loe palun siit: <https://arvamus.postimees.ee/4145251/eki-keelekool-sidesonad-ja-ja-ning>.

Commented [MS18]: Vt palun tühikute kohta kaldkriipsu kasutamise korral: <https://keeleabi.eki.ee/pdf/191.pdf> (lk 197).

Joonis 12. Hinangud praktikal osalemist takistavatele teguritele

Õppijad tõid küsitluse vabavastustes välja soovi, et praktikakorraldus võiks olla paindlikum: vajadusel võiks saada praktikat **teostada teha** ka paari päeva kaupa ja pikema **aja perioodi** jooksul. Praktikakorralduse osalemise takistustega on kooskõlas õppijate soov saada praktika raames tehtu eest tasu, mida **mainiti toodi välja** kõige enam, ning rohkem kompetentset juhendamist praktika vältel. Tasu küsimus oli eriti oluline töötavate õppijate hinnangul, kes ei soovi töötasus kaotada tasuta praktikakorralduse tõttu. Töötasus kaotada. Samas kohtasime intervjuude raames tööandjaid, kes kinnitas **id mõnedi** intervjuueeritud tööandjad, **et maksavad** ka praktikantidele mõningast tasu, sest **saavad** praktikantidel seetõttu eeldada tööülesannete **suhtes** rohkem kohusetundlikkust tööülesannete suhtes. Ka õppijad. Lisaks kinnitasid õppijad koolide esindajate muret, et neid on praktika raames praktikakorralduse suunatud kohe, ilma põhjaliku juhendamiseta mingit tööloiku tegema, samas ning väljendasid pettumust, et muudes aspektides ei kohelda neid töötajatega võrdselt, näiteks ei kaasata ettevõtte üritustele. See oleks samas heaks eelduseks, et praktikant tunneks huvi ka ettevõtte kui potentsiaalse tööandja vastu. Õppijad väljendasid seoses praktika **kohtaga seoses** ka ootusi koolile. **Välja toodi** et koolid võiksid vahendada **infot** praktikakohtade **info** kohta, kus varasemad praktikakogemused pole olnud positiivsed, et oleks võimalik neid vältida. Positiivselt silmapaistvate praktikabaaside avalikust tunnistamisest, et õppijal oleks lihtsam neid leida, on huvitatud ka erialaliidud.

Läbivaks probleemiks praktikakorraldusest intervjuude raames rääkides kujunes probleem **läbiva praktikakorralduse** probleemina koorus intervjuudest välja see, et **osapoolte vahelisi** suhtlust on minimaalselt. Seda väljendasid oma vaatenurgast intervjuudes nii tööandjad kui **ka** koolide esindajad. Tööandjate hulgas on üsna laialt levinud mure, et sageli jääb neile ebaselgeks, mida õppija praktika käigus täpselt saavutama peaks, eriti kui õppija ise ei oska oma praktikat selgelt eesmärgistada. Tööandjate hinnangul ei tunne koolid huvi praktika tulemuste vastu jänning suhtlus kooli ja praktika juhendaja vahel piirduv vahel vaid praktikalepingu allkirjastamisega. Koolide sõnul aga ei tunne juhendajad huvi selle vastu, mida õppekavad sisaldavad, ega pinguta juhendamisele. Selliste kitsaskohtade lahendamiseks lahendamisel on koolidel koolide hinnangul positiivseid kogemusi tulemusi andnud praktika koordinaatori ametikoha sisseadmisega sisseadmine. Koordinaatori ülesanne on osapooli kõigest vajalikust informeerida ja protsessi jooksul toetada. Läbimõeldud praktikasüsteemi näitena toodi välja Soome, kus koolipoolne juhendaja kohtub praktikaperioodi jooksul mitu korda praktikandi ja ettevõttepoolse juhendajaga praktikakohal ning kolmepoolsetes aruteludes hinnatakse tulemusi.

Ühe praktilise koostöövormina nimetatitõetati intervjuudes esile MTT valdkonna kutseõpetajate stažeerimist ettevõtetes. Kutseõppeasutuste seaduse §38 (4) järgi on stažeerimine eesmärgipärane erialane töö töökeskkonnas, mis haakub otseselt õpetaja õpetatava valdkonnaga. Iga kool kehtestab oma stažeerimise korra ise, kuid stažeerimise ajal vabastatakse õpetaja õppetööst. Stažeerimist loetakse täienduskoolituse osaks, mille vajadust hindab iga õpetaja ise. Tööandjate hinnangul on õpetajate stažeerimine äärmiselt oluline, sest võimaldab kursis olla valdkonna arengute ja **kaasaegsete tänapäevaste** lahendustega, mida omakorda õppetöös edasi anda. Tööandjad usuvad, et kuni stažeerimine pole kohustuslik või sellest ei sõltu õpetajate tunnistamine või töötasu, jääb õpetajate stažeerimise aktiivsus **madalaks väikseks**.

Intervjuude põhjal on intervjuudest selgus, et koolid on märganud hotellide ja restoranide valdkonna esindajate initsiatiivi koostöövõimaluste otsimisel ja õppekavade arendamisel. Tööandjate intervjuude põhjal on neil **koostööst koolidega** üsna erilisi kogemusi **koostööst koolidega**. Ühelt poolt positiivse **selgustoodi** **positiivse kogemuse** **välja**, et tööandjate ettepanekul leidis kool võimaluse kaasata uusuuele õppekavale uus õppejõud.

“Meie enda ettevõtte üks partneritest suundus kohe pärast õpingute lõpetamist õppejõuks ettevõtluse ja turunduse **suunale**. Nägime, et seal oli probleem sellega, **andisime tagasisides asime** ja saime väga ruttu uue õppejõu valdkonda vedama.”

Kuigi kohtasime ka kogemusi vähemtoimivate vähem toimivate koostööformaadidega, mille väärtust hinnatimillesse suhtuti kriitiliselt, olid ettevõtjate esindajad positiivselt meelestatud võimalike koostöökohtade **asjus** **osas**. positiivselt meelestatud.

“Ma küll tunnetan, et hariduse pakkujad on samavõrd huvitatud hea hariduse pakumisest, kui meie **oleme** selle hariduse saanud inimesest **huvitatud**.”

Commented [MS19]: Vt 'teostamise' kohta pln siit: <https://www.eki.ee/dict/ametnik/index.cgi?Q=teostama>. See on vananenud allikas, aga sama põhimõtet järgime ka ÕS-i alusel töötades. AMSS seletab selle lihtsalt hästi lahti. Ka Sõnaveebis on sõna 'teostama' (<https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/teostama/1>), kuid kui vaadata näitelauseid, siis näed, et seal on natuke teises tähendusevarjund neil. S.t 'unistust teostama' = teoks tegema; 'ennast teostama' näidetes sobib 'teostama' hästi, kuid midagi muud on mittesoovitatavad 'teostab töid', 'teostab järelevalvet' jmt.

Commented [MS20]: ÕS-i järgi (<https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=periood&F=M>) on 'periood' pigem just korduv ajajärk (nt suveperiood). Olen üsna kindel, et uue keelekorralduse järgi uues ÕS-is enam vahet ei tehta, nii et pole midagi hullu seda ka mittekorduva ajavahemiku kohta kasutada. Mina toimetan ikka välja :)

Commented [MS21]: 'Välja tooma' on russitsism, vene keele kaudu meie keelde üle võetud. Meie võiksime eelistada 'esitati, nimetati, mainiti, millele viidati' jpt: <https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=välja+tooma&F=M>.

Commented [MS22]: Soovitan eesti keeles üleüldiselt ainsust eelistada (eesti k on ainsust eelistav keel). 'Mõni' on selle kohta hea näide. Ei ole ka vale mitmust kasutada, ent kui mõnda aega oled ainsust kasutanud, siis saad aru, et see teeb palju puhtamaks, klaarimaks ja arusaadavamaks. Vt näiteks siit, k.a viimane lõik: <https://kultuur.err.ee/640872/keelesauts-oigekiri-pole-ju-koll>.

Commented [MS24]: Välja tooma.

Commented [MS25]: Korduse vältimiseks: praktikakohtade kohta.

Commented [MS27]: ne-liitelised sõnad eelmisega kokku.

Commented [MS28]: ÕS-i järgi on 'kaasaegne' keegi/miski, mis on millegi muuga samal ajal. Siin on head näited ka: <https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=kaasaegne&F=M>.

Sõnaveeb oma kasutuspõhisuses jällegi lubab seda kasutada ka tähenduses 'moodne': <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/kaasaegne/1> (vt ka paremal kõrval 'ÕS selgitab').

Commented [MS29]: Veel üks nupuke: <https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=tagasisidestama&F=M>.

Commented [MS30]: 'Osas' asemel soovitatakse ka muud: <https://www.eki.ee/dict/qs/index.cgi?Q=osas&F=M>.

Nii koolide kui ka tööandjate intervjuudest selgus, et osapooled ei ole alati hästi kursis üksteise tööprotsesside ja neile kuluva ajaga. Seega kõik võimalikud lahendused sellise teadmise ja kogemuse suurendamiseks on olulineks eelduseks sisulise koostöö arendamisele õppekavade arendajate ja tööandjate vahel.

/.../